

# NOTATKA z wspólnego posiedzenia

**Komisji Rodziny i Polityki Społecznej**

**oraz**

**Komisji Zdrowia**

**Nr posiedzenia: 19**

**Nr posiedzenia: 24**

**Data posiedzenia: 29 maja 2008 r.**

---

Posiedzeniu przewodniczył: senator Władysław Sidorowicz – przewodniczący Komisji Zdrowia

**Porządek posiedzenia:** 1. Rehabilitacja, terapia, przygotowanie zawodowe oraz praca dla osób niepełnosprawnych – ocena funkcjonowania obecnych rozwiązań oraz rekomendacje zmian w oparciu o prace Komisji Rodziny i Polityki Społecznej oraz Komisji Zdrowia Senatu VI i VII kadencji.

W posiedzeniu uczestniczyli: – senatorowie członkowie Komisji Rodziny i Polityki Społecznej oraz Komisji Zdrowia

- zaproszeni goście:
  - Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej :
    - sekretarz stanu, pełnomocnik rządu ds. osób niepełnosprawnych Jarosław Duda,
    - dyrektor Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych Sylwia Boratyńska,
    - zastępcę dyrektora Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych Alina Wojtowicz-Pomierna,
    - zastępcę dyrektora Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych Marta Lempart,
  - Ministerstwo Zdrowia:
    - podsekretarz stanu Adam Fronczak,
    - dyrektor Departamentu Zdrowia Publicznego Krzysztof Olszak,
  - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych:
    - prezes Marian Leszczyński
    - dyrektor Wydziału Obsługi Prawnej Alicja Ilczuk,
  - Ministerstwo Edukacji Narodowej:
    - naczelnik wydziału w Departamencie Kształcenia Ogólnego i Wychowania Teresa Serafin,
  - Kancelaria Prezydenta RP:
    - doradca Prezydenta RP Paweł Wypych,
  - Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich:
    - radca Marta Junk,
  - Sejm RP:
    - poseł Marek Plura,
    - poseł Sławomir Piechota,
    - poseł Jan Filip Libicki,
    - poseł Waldemar Andzel,

- poseł Marek Plura,
- oraz m.in.:
  - zastępca kuratora okręgowego w Gdańsku, ekspert Komisji Rodziny i Polityki Społecznej, senator VI kadencji (2005-2007) Antoni Szymański,
  - kierownik I Kliniki w Instytucie Psychiatrii i Neurologii w Warszawie prof. Jacek Wciórka,
  - konsultant krajowy ds. rehabilitacji medycznej prof. Jerzy Kiwerski,
  - prezes Stowarzyszenia Przyjaciół Integracji Piotr Pawłowski,
  - wiceprezes BCC Zofia Żuk,
  - przewodniczący Polskiej Rady Architektury SARP Krzysztof Chwalibóg,
  - pierwszy sekretarz Ambasady Wielkiej Brytanii w Warszawie Jane Cordell,
  - prezes Stowarzyszenia Kobiet Niepełnosprawnych Małgorzata Radziszewska,
  - prezes Katolickiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej ks. Stanisław Jurczak,
  - prezes Stowarzyszenia Dzieci i Osób Niepełnosprawnych w Miejskiej Górze Anna Hejducka.
  - przewodnicząca Sekcji Krajowej Osób Niepełnosprawnych NSZZ „Solidarność” Jadwiga Smulko,
  - członek zarządu Instytutu Praw Pacjenta Magdalena Bojarska,
  - wiceprezes Polskiej Unii Rehabilitacji i Aktywizacji Zawodowej Narcyz Janas,
  - nauczycielka w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Głuchych im. J. Sierzyńskiego w Warszawie Anna Antos,
  - ekspert Polskiej Unii Rehabilitacji i Aktywizacji Zawodowej Jadwiga Wcisło,
  - ekspert Krajowej Izby Gospodarczo-Rehabilitacyjnej Tadeusz Majewski,
  - prawnik w Fundacji na rzecz Transportowych Usług Specjalistycznych dla Osób Niepełnosprawnych TUS Magdalena Kowalska.

### **Przebieg posiedzenia:**

**Ad. 1** Na wstępie przewodniczący obu komisji przypomnieli, że w czasie VI kadencji Senatu (2005-2007) komisje podejmowały prace zmierzające do stworzenia w Polsce w pełni spójnego systemu wyrównywania szans i wspierania aktywności osób niepełnosprawnych.\* W obecnej, VII kadencji Senatu, komisje podjęły podobne prace odbywając posiedzenia z udziałem przedstawicieli rządu i organizacji społecznych. Przewodniczący Komisji Rodziny i Polityki Społecznej senator Mieczysław Augustyn przedstawił zasady kreowania polityki i tworzenia prawa dotyczącego osób niepełnosprawnych (ON) oraz rekomendacje koniecznych zmian ustawowych sformułowane na podstawie dorobku prac komisji VI i VII kadencji Senatu. Podkreślił, iż wsparcie udzielane ON to inwestycja w interesie wszystkich obywateli. Przyszłe rozwiązania ustawowe muszą przyjąć za podstawę prawa człowieka i prawa obywatelskie. Szczególnej ochronie prawnej powinny podlegać osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji. Nowe przepisy muszą pozytywnie wpływać na poziom integracji społecznej i zawodowej ON.

Za najważniejsze propozycje zmian ustawowych senator M. Augustyn uznał m. in.: ratyfikację konwencji ONZ dotyczącą praw ON i wdrożenie do polskiego systemu

prawnego jej zapisów; uchwalenie tzw. ustawy antydyskryminacyjnej o prawach niepełnosprawnych Polaków; wprowadzenie w ustawie o zamówieniach publicznych zasady kontraktów zgodności; wzmocnienie pozycji i roli pełnomocnika rządu ds. osób niepełnosprawnych; ujednolicenie systemu orzecznictwa i zintegrowanie go z systemem doradztwa zawodowego; zmianę prawa oświatowego zapewniającego integracyjne kształcenie na wszystkich etapach edukacji; gwarancję praw osób chorych psychicznie; uchwalenie narodowego programu zdrowia psychicznego; koordynację działań ochrony zdrowia, PFRON, ZUS, KRUS i organizacji pozarządowych; zniesienie ograniczeń możliwości zarobkowania przez osoby niepełnosprawne otrzymujące rentę; obowiązek zatrudniania osób niepełnosprawnych przez instytucje publiczne; dostosowywanie obiektów i środków transportu publicznego do potrzeb osób niepełnosprawnych; konieczność wprowadzenia ubezpieczenia od ryzyka niesamodzielności dla osób niepełnosprawnych będących w najtrudniejszej sytuacji.

Przewodniczący Komisji Rodziny i Polityki Społecznej w VI kadencji Senatu Antoni Szymański dokonał podsumowania prac komisji w latach 2005-2007 i z satysfakcją przyjął deklarację wykorzystania ich dorobku w pracach ustawodawczych rządu.

Sekretarz stanu w MPiPS, pełnomocnik rządu ds. osób niepełnosprawnych, Jarosław Duda przedstawił aktualną sytuację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych oraz omówił prace nad wprowadzaniem „nowego, spójnego i przejrzystego systemu wspierania osób niepełnosprawnych i zapobiegania ich dyskryminacji w życiu społecznym i zawodowym”. Dodał, że jest to jeden z priorytetów ministerstwa w 2008 r. i w latach następnych.

Za najważniejsze sprawy do rozwiązania uznał aktywizację zawodową ON, pobudzenie aktywności samorządów i organizacji pozarządowych do działań integrujących ON ze społeczeństwem oraz pomoc publiczną udzielaną przedsiębiorcom zatrudniającym ON.

Jego zdaniem, niezbędne jest: zintegrowanie obecnych pięciu systemów orzecznich w jeden ujednolicony system; opracowanie projektu ustawy o języku migowym; ratyfikacja Konwencji ONZ o prawach ON-

Pełnomocnik rządu zwrócił uwagę, że uchwalenie ustawy o równym traktowaniu (tzw. antydyskryminacyjnej) jest wymogiem stawianym przez Unię Europejską. Zapewnił, że prace nad projektem są zaawansowane (konsultacje międzyresortowe zakończyły się). Minister zapowiedział również zmiany ustawowe w systemie świadczeń rentowych, które zliberalizują dotychczasowe przepisy ograniczające możliwość zarobkowania przez rencistów uznanych za niezdolnych do pracy, a także wprowadzenie korzystnych zmian w finansowaniu warsztatów terapii zajęciowej.

Wiceminister zdrowia Adam Fronczak przedstawił informację na temat usług i świadczeń zdrowotnych. Podkreślił, iż w ostatnich latach zwiększają się nakłady na finansowanie wyrobów medycznych, wzrasta liczba łóżek dla osób niepełnosprawnych wymagających rehabilitacji.

Prezes PFRON Marian Leszczyński podkreślił konieczność podjęcia działań na rzecz zwiększenia zatrudnienia ON w Polsce, zwłaszcza osób chorych psychicznie. Jego zdaniem, zatrudnianie ON powinno być trwałym elementem polityki społecznej państwa.

W dyskusji zwracano uwagę m. in. na przepisy, które nadal ograniczają działalność wspierającą aktywność edukacyjną i zawodową ON. Podkreślano, że bez zwiększenia nakładów na oświatę i kształcenie ustawiczne nie nastąpią istotne zmiany w ich sytuacji. Zwracano uwagę na potrzebę ustawowego wprowadzenia instytucji asystenta ON, jak również na to, że nowe regulacje ustawowe powinny uwzględniać zasadę pomocniczości oraz wzmacniać działania społeczne na szczeblu lokalnym i w miejscu zamieszkania ON.

Uczestnicy dyskusji pozytywnie przyjęli informacje o mającym nastąpić wkrótce zakończeniu prac nad tzw. ustawą antydyskryminacyjną, a także nad narodowym programem zdrowia psychicznego.

Pierwszy sekretarz Ambasady Wielkiej Brytanii w Warszawie Jane Cordell zwróciła uwagę na „równościowy” charakter proponowanych rozwiązań podobnych do obowiązujących w Wielkiej Brytanii. Podkreśliła, iż dotychczasowe prace komisji senackich i ich współpraca z reprezentantami strony społecznej świadczą o rozwoju polskiego społeczeństwa demokratycznego, o zastosowaniu w procesie legislacyjnym idei dialogu i konsultacji społecznych. Pani sekretarz wyraziła podziękowania komisjom senackim za ich dotychczasową współpracę ze stroną brytyjską.

\* Komisje senackie w 2006 r., we współpracy z Ambasadą Wielkiej Brytanii w Warszawie, Międzynarodową Organizacją Pracy oraz Stowarzyszeniem Przyjaciół Integracji, przygotowały cykl trzech spotkań: dwa seminaria (7 i 21 listopada) oraz konferencję (1 grudnia), w czasie których dokonano przeglądu rozwiązań polskich i brytyjskich. Na jego podstawie podjęte zostały prace nad sformułowaniem rekomendacji zmian prawnych w Polsce. Prace te nie zostały zakończone z powodu przyspieszonych wyborów parlamentarnych.

Konkluzja: Komisje dokonały oceny funkcjonowania obecnych rozwiązań ustawodawczych dotyczących osób niepełnosprawnych oraz przedstawiły rekomendacje niezbędnych zmian ustawowych.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingową.

*sporządził: Sławomir Legat*